

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 filler (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.—

fél oldal ... " 16.— nyolczad oldal " 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Az Orsz. Kath. Magy. Iskolaegyesület tevékenysége.

A katolikus világ meleg érdeklődéssel fogadta és éber figyelemmel kíséri az Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesületnek az egyházi és iskolai javak egységes biztosítása érdekében megindított mozgalmat. A közönségnek szimpátiája csak fokozta az Iskolaegyesület ügyvezető igazgatóságának tevékenységét, s minden lehető elkövetett, hogy a felszínre hozott kulturális és katolikus szempontból nagyfontosságú és értékes gondolat mielőbb a megvalósulás stádiumába jusson. Megtörtént.

Az Iskolaegyesület ennek a tervének támogatására fölkérte és megnyerte a Gazdák Biztosító Szövetkezetét s vele szerződött a szó alatti ügy részletes kivételére, azonkívül arra nézve is kölesönösen megállapodtak, hogy az Iskolaegyesület az általa szervezett és fentartott központi irodája útján még a privát felektől is elfogad, illetőleg szerez biztosításokat, a tűz-, jég-, életágazatban, a plébániák területén felállítandó képviselők útján, akiknek e téren kifejtendő munkásságát nagyban előfogja segíteni az Iskolaegyesületben rejlő erkölcsi erő és a cél magasztossága.

A Gazdák Biztosító Szövetkezetének intencióit a biztosítóközönség egy része ismeri. A szövetkezeti biztosítás a köz- és a biztosítók érdekeit képviseli, ellentéte éppen a részvénytársasági alapon nyugvó biztosítóintézetek: ezek egyesek érdekeit szolgálják. A magánfelektől való biztosítások szerzését nagyon megkönnyíti az a körülmény, hogy a magánfelek is ugyanannyi engedményt kapnak feladott biztosításaik után, amennyit az egyházi és iskolai javakból álló biztosítások után nyújtanak, ami 20—40%-ig terjedhet.

Az Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesület ezen tevékenysége által a keresztény magyar nemzeti népnevelést akarja előmozdítani iskolák alapítása és segélyezése révén abból a penzből, amit a biztosítások szerzése után juta-

lékképen kap, ami legkivált abban az esetben igen tekintélyes összegre szaporodhat, ha tevékenysége iránt nemcsak érdeklődni fog a katolikus társadalom, hanem munkájából is ki fogja venni a maga részét, amit bizton hiszünk.

A Gazdák Biztosító Szövetkezetéről ezúttal elég legyen annyi, hogy intenciói önzetlenek és főleg a biztosító felek érdekeit szolgálja. Vagyona, vezetése és az abban levő erkölcsi tőke túlon-túl elég a legtulzottabb igények kielégítésére.

A bibornok-hercegprímás ő főmagassága és több főpásztor már megadták az engedélyt arra nézve, hogy egyházmegyéjük területen legkivált a magánfelektől szerzendő biztosításokhoz, illetőleg a szervezést a központi iroda megkezdhesse. Az engedélyre való hivatkozással megkerestettek és felkértek a főtiszt. plébános urak, legyenek szivesek egy alkalmas egyént felkérni arra, hogy a helyi képviseletet fogadja el. A megkeresésekre már számosan válaszoltak s tettek meg érdemben javaslataikat.

A kinevezésre javaslatba hozott helyi képviselők megbízatásukat rövidesen meg fogják kapni s ugyanazon alkalommal a szükséges utasításokkal és nyomtatványokkal is el lesznek látva, hogy a nagy célok érdekében munkához láthassanak, használva az által maguknak is.

Igen kívánatos volna, ha azok a plébános urak, akik már ebben az ügyben a központi iroda részéről megkerestettek, mielőbb lennének szivesek érdembeli javaslataikat megtenni.

Hisszük, reméljük és kérjük sokatérő jóindulatú támogatását minden arra hivatott tényezőnek szegény iskoláink, tanintézetek nevében.

A slójdrról.

(Tanszerkészítés.)

Munkás szerkesztőnk a slójd-tanítás sablonos voltától nincsen nagyon elragadtatva; találkozásunkkor megkért, hogy e téren szerzett újabb tapasztalataimat adjam elő a tanítóóság okulására.

Majdnem két éve annak, hogy Bárczy István (jelenleg székestővárosunk polgármestere) a fehérsastéri polgári iskolához rendelt oly slöjd tanítására, amely az elméleti oktatással szoros kapcsolatban legyen.

Nehéz feladat volt, de megoldani kellett. Elővettem «Nevelő Kézimunka» című könyveimet. Összeszedtem minden e téren szerzett tudásomat, hogy munkámba fokozatot hozzak. Talán sikerült. Ma már meglehetősen fokozatos tanmenetem van. Kiindulok a legegyszerűbb lapos munkákból pl. bizonyítom, hogy a háromszög szögeinek összege egyenlő 180° -kal és befejezem a papírt a sötétkamrával, a fát pedig dynamógéppel.

Lássunk egy-néhány példát! Szervéta gyűrűt minden slöjdos csinált, én csináltatok belőle kettőt. Az egyikben 2 üveg közé elhelyezek üvegtörmeleket a másiknak feneket csinállok, amelybe egy kis lyukat ütök. Azután készítek egy hosszabb hengert, melyre a két rövidebb ráfér (hasonlít a régi kerek tolltartóhoz) ebbe elhelyezek 3 tükröt 45° alatt. És kitűnő *kalkuluskapom* van. Hasonló henger alakú tanszeren szemléltetem és bizonyítom, hogy a levegő test, hogy a sűrűsített levegő hangot ad; szemléltethetem a füstkarikákat is. Sőt ilyenformán készíthetek magamnak egy egyszerű sötét kamrát is. Szükségem van egy hengerre (gombostűvel átlyukasztott fenéssel), ebbe illeszték egy kisebb hengert, melynek egyik végén kis lyuk van, a másik végére pedig ragasztok egy olajba mártott papírt. Pompás kis tanszerkészítés!

De egy egész rendes sötét kamra (homályos üvegekkel, tükrökkel és lencsével felszerelve) készítése is egyszerű dolog. Készítünk egy körülbelül 12–15 cm. magas skatulyát (negyedik oldalafa homályos üveg), belső oldalai sötét színű papírral vannak bevonva, a szembelevő oldalokra 2 (45° -s) háromszöget ragasztunk a tükrök megtartására. Az alja papír, a tetejére teszünk egy homályos üveget és erre egy rendes fedelet papírból. Az üvegből való oldalfallal szemben lyukat vágunk egy kis henger befogadására, amelyben jó nagyító lencse van.

A behatás és visszaverődés szögeinek bizonyítása, a felfelé guruló kettős kúp, a stereoskop, a szögtükör, a vízszintező, Pythagorás tanítételének bizonyítása vagy pedig annak, hogy a háromszög szögeinek összege egyenlő 180° -kal és így végig a legegyszerűbb tárgyig oly változatos terület, amely kimeríthetlenség és végtelen örömet és kedvet szerez a tanulónak, amely intenzívebbé és könnyebbé teszi a tanítást. A tanulót pedig nem zavarja még a komplikált és drága tanszer, itt maga készíti és helyezi el az egyes alkotórészeket.

Hasonló változatos és szép területet nyújt a fa megmunkálása is.

Az én kis növendékeim (hiszen csak polgári

* *Nevelő Kézimunka* 3 köt. Minden kötet 1:20 K. Az első kötet papíros; a második agyag és a 3-ik famunkákat tartalmaz. Kapható a Szent-István-Társulathoz.

iskolai tanulókról van szó) nemcsak meggyalulják a fát, hanem fumiroznak és polituroznak is. Ellátják a szükséges rézmunkával, úgy* hogy bármely iskolában helyet foglalhat az általuk készített tanszer. Az idén csináltak egy-egy dynamógépet is. Eddig mily félelemmel és tudatlansággal közeledett egy komplikáltabb dynamóhoz. Most ő maga tudja készíteni még pedig egyszerű módon. Elkészíti a farészeket, sodorja a sodronyokat, elkészíti magának a szükséges és hozzávaló Pacinotti-fele gyűrűt, maga csinálja a tengelyt stb. stb. Mily öröm sugárizk arcáról, ha dynamója megindul!

Ily tanítást szeretnek képzőinkben is. A leendő tanító maga készítsen magának tanszereket, egyszerűbbeket, kedvesebbeket, de reá nézve értékesebbeket, mint a vásárolt komplikált tanszerek. Mert ezek készítése közben a növendék behatol a technika tilkaiba, kedvet, szeretetet érez az illető tárgy iránt — mert megérti és könnyen megérteti.

Ily kézimunka-tanítás remélhetőleg támogatja az elméleti oktatást és érdemes neki megfelelő helyet szorítani az iskolában. *Augustin Imre.*

Reformtörekvések a tanítóképzés terén.

(Folytatás.)

Aki tehát a sokféle tervezet, a különböző eszmék és a csaknem megszámlálhatatlan javaslatok között, amelyek az utolsó négy évtizedben részint fölvetődtek, részint megvalósultak, el akar igazodni, az ne tekintsen se jobbra, se balra, ne nézze egyesek véleményét, vagy egyesületek határozatait, hanem vegye kezébe a tényleg életbe léptetett intézkedések Ariadne-fonalát és úgy nyomonzza a főbb törekvések és a vezérlő eszmék kiinduló pontját és irányait, mert a bevégzett tények vizsgálása könnyebb és sikeresebb, mint a tervezgetés, tapogatózás, kísérletezés szerte ágazó útjainak a keresése. Ennek alapján engedje meg a tisztelt Közgyűlés, hogy a tanítóképzés említett három sarkalatos kérdésének ismertetésénél mellőzve az egyes pedagógusok véleményeit, csak a kialakult nézeteket és a tényleg megvalósult terveket ismertessem.

Hogy a tanítóképzésnek a tudomány fejlődésével, a haladó korral lépést kell tartania, hogy a fokozottabb igények kielégítésére alkalmas tanítóságot kell az új idők kulturmunkájába beállítania, oly igazság, amelynek megvalósítása elől senkisémm zárkozhatik el. Ez az oka, hogy úgy a tanügyi kormány, valamint a felekezeti főhatóságok kénytelenek voltak a képzőintézetek tanításterveket aránylag rövid időközökben változtatni, megjavítani és az egyes időszakok szellemi szükségletei szerint folytonosan bővíteni, úgyannyira, hogy a múlt század hetvenes éveinek tanítója a mostani tanítóképzésben rá se ismerne már az akkori viszonyokra. Aki összehasonlítja az 1869-ben, 1877-ben és az

1882-ben kiadott tanításterveket a mostanival, mely 1902-ben jelent meg, az kénytelen elismerni, hogy a lefolyt negyven esztendő alatt annyiféle és oly sok anyagot beleygömszöltek az eredeti keretbe, hogy valóságos csoda, ha ez a keret eddig darabokra nem törött. Érzem is minden gyakorlati tanférfiú, hogy a tanításterv ügye a mostani állapotban sokáig nem maradhat, ha egyrészt a tanítójelöltek szellemi teherviselő képességét kimeríteni, másrészt a képzés komolyságát és szakszerűségét veszélyeztetni nem akarjuk. A színvonal emelésének folytonos hangoztatása közben megfélekedtek ugyanis arról az elemi igazságról, hogy nem az ismeretek mennyisége a fődolog, hanem az elsajátított ismeret világos és határozott tudása és így a folytonos színvonal-emelés mellett oda jutottunk, hogy a képzésre szánt idő meghosszabbítása, vagy pedig az általános műveltség és a szakképzés szétválasztása nélkül lehetetlen lesz a felállított követelményeknek lelkiismeretesen megfelelni, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy az utóbbi években annyira szükségesnek bizonyult társadalomtudományok: a szociológiának is helyet kell majd szorítanunk a tanítóképzőkben. Ez lévén a tényleges helyzet, csak azt jegyzem meg, tisztelt Közgyűlés, hogy a túlterhelés kérdését a pedagógusok egy része a tanítóképzés évfolyamainak a felemelésével, más része pedig az általános műveltség és a szakképzés szétválasztásával és a tanítóképzőknek a szakképzés szolgálatába való állításával akarja megoldani. Melyik irány fog győzedelmeskedni, azt bajos volna már most megmondani, mert ideális terveket könnyű ugyan felállítani és a tanügyi lapokban szellőztetni, de a történeti alapokat megbolygatni, vagy nagyarányú változásokat egyszerre létesíteni, az iskolaügy terén följötte nehéz, csaknem lehetetlen. Világos bizonyíték rá az a legújabb tény, hogy a Képzőintézeti Tanács Országos Egyesületének legutóbb, április hó 14. és 15. napjain Sárospatakon tartott közgyűlése nem akart e kérdésben állást foglalni, jóllehet a tanügyi kormány nem egyszer nyilatkozott az utóbbi időben a tanítóképzés törvényes rendezéséről. De egy dolog bizonyos, az tudniillik, hogy azoknak a túlzó törekvéseknek, amelyek a színvonal emelésének az ürügye alatt a tanítóképzők és a népiskolák között lévő természetes kapcsolatot meg akarják lazítani és a képzőintézeteket a népiskolával összefüggésben nem lévő független intézményeknek akarják tekintetni, nincs talajuk a komoly pedagógusok között.

A gyakorlati kiképzés a tanítóképzés második sarkpontja, amelyről azt mondja a híres Disterweg, hogy «minden tanítóképző annyit ér, mint a vele összekötött gyakorló iskola». Oly igazság, amelyet senki sem von kétségbe. Más dolog azonban, valamely igazságról meggyőződve lenni és mást azt követni. Mutatja ezt a gyakorlati kiképzés története, mert habár a gyakorlati

kiképzés fontosságát elismerték a multban is nagyobb súlyt csak az újabb időben helyeztek rá. Az új tanításterv e tekintetben nemcsak messze fölülmulja a régieket, hanem egészen új nyomokon is jár azzal az intézkedésével, hogy a gyakorlati kiképzés munkájába az egész tanári testületet belevonta részint azzal, hogy az egyes tárgyak módszeres kezelésének megismertetését a szaktanárookra bizta, részint azzal, hogy előírta az egyes szaktanároknak a gyakorló iskolában való rendszeres látogatását, sőt gyakorlati föllépését, úgynevezett mintatanítását is. Mennyire válik be ez az intézkedés és mennyire emeli a képzőintézetek szakszerű munkáját, azt most, mikor az új eljárás csak a kezdet kezdetén van, igen bajos volna megmondani.

(Folyt. köv.) *Guzsvenitz Vilmos.*

EGYESULETI ÉLET.

Tanítógyűlés. A «Bajavidéki róm. kath. tanítóegyesület» érdekes és tanulságos mozzanatokban gazdag, lelkes indulatok hőmérsékletétől mindvégig hangulatos 34. évi közgyűlését tartotta. Jelen volt 153 rendes tag és mintegy 40 vendég. A gyűlésről, mely egyik legszebb pontja révén a magyar kath. tanítószeg, illetőleg a Népművelő minden olvasójának méltó érdeklődésére tarthat számot, a következőkben számolunk be. A közgyűlést d. e. 10 órákor *Vejnits* Dániel elnök nyitotta meg. A közelgő pápai jubileum alkalmából élénk színezéssel fejtegette a történelmi vonatkozások kapcsán a pápaságnak Magyarországgal való viszonyát. Kiemelte annak erkölcsi és anyagi támogatását, mellyel nehéz időkben, súlyos bajokban esetről-esetre gyámolítására jött szegény elárult hazánknak. A közgyűlés a hévvel, szónoki erővel, majd ismét hazafias elborulással tartott lendülettel megnyitót hálás hangulattal honorálta. A főpártfogó üdvözlése után a közgyűlés *Ember Károly* lovagot, a «Népművelő» szerkesztőjét, a Tanügyi Tanács vil. elnökét az egyesület *tiszteletbeli tagjává* választotta. A jelenlevők lelkéből önként tört fel a leggyönyörűbb ováció, mert mindenki át volt hatva annak a megértéssel, hogy a köz érdekében, a magyar kath. tanítószeg tekintélyének emelésére, és nevelői súlyának biztosítására, érdekeink védelmére szóval- és tettel az irodalomban és a közéletben igen kevesen tettek annyit, mint *Ember Károly*: át volt halva attól a tudattól, hogy a kath. tanítószeg ezére iránti érzéskötelessége a méltányolás, elismerés, megbecsülés, ragaszkodás. A közgyűlés a tiszteletbeli taggá való választást táviratilag hozta tudomására és egyúttal érdekes tanítói működésének 25 éves fordulójára alkalmából is üdvözölte. Ezután *Eber Sándor* tanítóképző int. tanár előadása következett a természet után való rajztanításról. Ezt a tárgyat az új tanítási terv keretében aktuálissá lett szükséglet kielégítése érdekében hozta napirendre az elnökség és ezzel a tanítók továbbképzését óhajtott célba venni. Ötnegyedóráig foglalkozott az előadó az új módszer bemutatásával. S mint gyakorlati pedagógus, azokat az alapelveket, melyeken az új rajztanítás felépült, nyomban gyakorlati alkalmazásban is szemléletessé tette. Művészi kezzel táblára vetett illusztrációi a gyermeklelék gondolat kifejezésének mély és ismeretét tárták föl előttünk. A fontosabb áksiómák közül ide szögeztünk néhányat. A rajztanítás az esztétikai nevelést szolgálja. Megtanít öntudatosan látni, megfigyelni, mérni, tervezni, íteni. Úgyesíti a kezet, de sohasem vezet gépiességre. Megtanít a színek, az alak felismerésére, az árnyék és a világosság észrevételére. Ehhez nem szükséges külön felszerelés, drága mintagyűjtemény. Kész felszerelés a természet az ő kerekvonalú istenadta alkotásaival (virágok, levelek, gyümölcs stb.). Mindenki megtanulhatja s minden tárgy tanulá-

sándi, s minden foglalkozásban felhasználhatja. Az iskolában pedig minden tárggyal való kapcsolódásban nagy jelentőséggel bír. A művésztanárnak tanulságos előadásaért *Csapláros János* vil. elnök mondott köszönetet. Jóval tizenkét óra után tért át a közgy. vitatételek tárgyalására. Első sorban az iskola nevelő hatásának külső akadályairól vitatkozott a közgyűlés. Előadók voltak: *Buzgák János* davodi és *Eifried* gost. külföldi tanítók; utóbbi *Renes István* bajai t. helyettesítette. Fontos határozatokat hozott itt a közgyűlés. Kimondta, hogy a rentő hatások megszüntetése, legalább is gyöngítése érdekében egyrészt a tanítószag magából az iskolából megindítja a szünetet, hogy szervezi az ifjúsági egyesületeket, az ifjúsági és népkönyvtárakat. Másrészt az utca féltelenségének elűzése, istenkáromlás, piszkos beszéd megrendszabályozása a gyermekek dohányzásának rendkívüliségének eltiltása, a 15 éven aluli gyermekek keresmázásának megatolására vonatkozó törvényhat. szabályrendeletek, továbbá a tanköteles korban levő gyermekek gazdasági eselődéskül és nyári munkásokul leendő felhasználásának eltiltására vonatkozó törvények szigorú végrehajtása, s végül a keresmázának vásár- és ünnepnapiokon való bejárása tárgyában igénybe veszi a hatóságok és a társadalom támogatását. Kimondta, hogy a megindítandó akciót a középpontban szervezendő végrehajtó bizottság útján állandóan föltszinen tartja és határozatainak, ha másként nem lehet, folytonos fölfigyeléssel és szüntelen agítással szerez érvényt. A szótözlés című tetellel *Najor József* bajai t. előadásában röviden végzett a közgyűlés. Ezen a gyűlésen lépette életbe a közgyűlés az új alapszabályok nyomán regóta készülő reformokat, melyek az egys. jelenlegi szervezetét kisebb részekre tagolják. Az új alakulás szerint három körre oszlott az egyesület: a bajai, almási és ragoczi körre, anélkül, hogy az egységes igazgatás megszűnt volna. Ezenül a szellemi élet súlypontja körökre esik, ahol az egyén fajsúlya szerint sokkal jobban érvényesülhet. Az egyfolytában hatodfél óráig tartó tanácskozó ülésből a jelenlevők impressziókkal gazdagon távoztak. *Norvöl István* titkár.

Tanítógyűlés. A vasvár-kerületi róm. kath. tanítókor és a vasvár-járási általános tanítókor együttesen tarttak folyó 1908. július hó 2-án Egervár községében rendes közgyűlést, melynek legkiemelkedőbb mozzanata leendő: *Farkas György* egervári kartárs 50 éves tanítói működésének megünneplése. A gyűlés tárgysorozatának főbb pontjai: Az iskolában 8 órákor a róm. kath. tanítókor ülése. Elnöki megnyitó és jelentés. *Farkas Pál* eszperesi kartárs székfoglalója. A rohonci tanítókor indítványa a nyugdíjtörvényre vonatkozólag. A jövő gyűlés programjának megállapítása. 9 órákor hálaadó szentmise. A váriban 10 órákor jubiláris diszülés. Az iskolában (esetleg a váriban) 11 órákor az általános tanítókor ülése. *Balókó Mihály* kartárs székfoglalója a «Szocializmus az iskolában» címmel. A muraszombati kör «Szabályrendelet-tervezete» a magyar nyelvi alapítványok tárgyában. Indítványok. E jubiláris ünnepélyre egy a két tanítókor összes tagjait, mint a szomszédos tanítókorok tagjait is, valamint érdemes kartársunknak, *Farkas Györgynek* tisztelőit, barátait és a tanúgynek lelkes támogatóit kedves családjukkal egyetemben tisztelettel meghívjuk. Kelt Vasváron és Nagyménfán, 1908. június 8-án. *Barabás István*, a róm. kath. tanítókor elnöke. *Wittmann Kálmán*, az ált. tanítókor elnöke.

Tanítógyűlés. A széplaki (Sopron megye) esperesi kör. tanítóegyesülete június 11-én tartotta tavaszi közgyűlését Sottörön. Gyűlés előtt *Baán Jenő* helybeli plébános «Veni Sanctus»-s misét mondott. Jelen volt a tagokat és a püspöli biztost üdvözölte id. *Kocsis István* elnök s buzdítja tanítótársait kötelességük hív teljesítésére. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének s a rá vonatkozó egyházmegyei tanügyi hatóság leirátának felolvasása után *Scedenik Fülöp* sopronperesztegi tanító gyakorlati tanítása következett a VI. osztályban. «Egy épület téglafalához szükségesítő teglaanyag kiszámítása, a köbmérték alkalmazásával». Az egyes tagok megjegyzései után *Kiss Jenő* süttöri tanító értekezett arról, hogy az

1907. évi XXVII. t. c. nyomán miféle munka vár a magyar tanítószagra. Párhuzamot von a tanügy múltja és az életre kelő oktatásügy között, rámutat a tanítószag iskolán kívüli szocialis működésének terére. — A jászói kath. tanítói körnek a tanítói orsz. nyugdíjtörvény módosítására vonatkozó határozati javaslatához hozzájárul a kör, egy kevés módosítással. — 1907-ben Esterházy Miklós öberegysége által az egyesület céljaira adományozott 100 korona hovatfordításának eltérő vélemények folytán a Kör azt határozta, hogy fenti összeg egyelőre az egyesület pénztárában marad s alkalomadtán felhasználja a Kör. — Elnök vita tárgyát képezte a kath. tanítók szolgálati szabályzata, melynek elkészítésére és kiadására a kath. tanítószagnak nagy szükségé volna. Egyik megüresedett választmányi tagságra *Havas J.* esapodi tanító választott meg. Végül a Kör elhatározta, hogy felir a kereskedelemügyi miniszterhez a felírási jegy váltására jogosító igazolvány nyerhetése végett. — Isten áldd meg a magyart akkordjai mellett zárult be az értekezlet.

Fertőszentmiklós.

Szalay Lajos, jegyző.

Tanítógyűlés. A lublóvidéki (Szepes megye) róm. kath. Tanító-Egyesület, amelyhez a magyrai tanítók is tartoznak, a minap lublón a helybeli róm. kath. plébános impozáns magánházában tartotta XXVI. rendes évi közgyűlését. A gyűlést lelkes szavakkal az egyesület elnöke *Csomáth János* lublói plébános nyitotta meg. Beszédének vezéreszméi a következők voltak: «A tanító mint a pap testvere, szintén legyen ki a közélet mezejére és működjen az iskolán kívül is: a kath. tanítónak is legyen jelszava: mindent megújítani Krisztusban és vissza Krisztushoz: a kath. tanító is legyen a Kath. Népszövetségbe és hívja fel erre a népet is». A minta-előadást, a melyet a közgyűlés helyesnek talált, *Szolgovics Irma* podolini tanítónő olvasták fel. A közgyűlés mindkét dolgozatot az egyesület irattárában való megőrzésre eldöntötte és a felolvasóknak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A jövő évi választmányi ülésig kidolgozandó tételek ezek: 1. Van-e létjogosultsága a népiskolában az osztályisméltésnek? 2. Honnét van az, hogy a nép nem becsüli a szellemi munkát és a szellemi munkát? 3. A felöltött oktatásának kérdése miképp oldható meg? Az elnök indítványa a közgyűlés a következő javaslatokat fogadta el: 1. Minden tanító készítse el a jövő évi március hó végéig járása térképét; a legjobbat kinyomtatja az egyesület; az esetleg befolyó jövedelem az egyesület tulajdonát képezi. 2. Az egyesület jegyzőkönyvében örökíti meg boldogult díszelnökének néhai *Hillay Jakab* volt mátyásfalvi prépost-plébánosnak emlékét. 3. Az egyesület dr. *Páry* püspök iránt való fűi ragaszkodását megújítja jegyzőkönyvileg. 4. Az egyesület a *Szent-István-Társulat* rendes tagjai közé lép. Ket tanító egész jogosan felszólalt egynemely iskolaszéki elnöknek nem-bánomsága ellen a tanítói fizetésnek törvényileg megállapított kiegészítése ügyében; az elnök megígérte, hogy ez ügyben felir a püspök úrhoz. *Hóbor Gyula* gnezdai tűzkárosult tanítónak 50 korona segélyt szavazott meg a közgyűlés. Az egyesület vagyoná kitesz 2498 koronát és 21 fillért. Az összes tisztviselők egyhangulag újból megválasztottak. *Kelevecz Péter* hanusfalvi esperes-plébánost a szepesfalvi esperesi kerület tanfelügyelőjét az egyesület díszelnökévé választotta, aki szép szavakkal köszönte meg a bizalmat. A jövő évi közgyűlés Szepesfalván lesz. — Védjük minden erőnkkel kath. iskoláinkat.

Kristályfalva.

Egy jelen volt.

Meghívó. A «Kékkői róm. kath. Tanítói Kör» folyó évi júhus 2-án a zsélyi róm. kath. iskolában gyűlést tart, melyre a tagok ezennel meghívotnak. A tárgysorozat főbb pontjai: Szentmise. Elnöki megnyitó. Tartja: *Lackó Lajos* esperes tanfelügyelő. Ő szentsége X. Pius pápa hódolatleljes üdvözlése. Előterjeszti: *Szokolay István*, köri elnök. Szabadon választott előadás. Tartja: *Zvorany Aladár*. A fák és madarak. Mondja: *Szokolay István*.

Indítványok. Az országos Katholikus Segély-alaphoz egy képviselő választása. Zárszó. Papai himnusz. A szózat. Buda, 1908. június 22. Szokoly István, köri elnök.

IRODALOM.

A Tanítók Évkönyve szükséges voltát és időszerűségét élénken bizonyítja az a körülmény, hogy a megrendelési felhívás közzététele óta napról-napra temérdek megrendelés érkezik a kiadó Szent-István-Társulathoz, nemcsak a tanítói kar, hanem lelkészek, tanárok és a művelt közönség részéről is. Örvendetes jelenség ez, szinte páratlan a hazai tanügyirodalom terén s biztató jele annak, hogy a népnevelés hivatottjaiban megvan a kellő érdeklődés és buzgalom a hivatásuk körébe eső fontos és aktuális dolgok iránt. Az egész magyar sajtó — a fővárosi, a vidéki és a pedagógiai egyaránt — osztatlan elismeréssel honorálja a *Tanítók Évkönyvé*-nek intencióit, olyan «életrevaló, céltudatos vállalkozásnak» nevezvén, mely «a nemzeti és keresztényi alapokon fejlődő népnevelés munkáját van hivatva erősíteni». — Kérjük t. olvasóinkat, csináljanak propagandát a *Tanítók Évkönyvé*-nek, hívják föl rá különösen a *lelkészek irak figyelmét* és az intelligenciáét. Az Évkönyv bolti ára 3 korona, de a Szent-István-Társulat tagjai és állandó megrendelői 1 korona kedvezményes áron rendelhetik meg. Julius hó folyamán jelenik meg, azonban *legelőszérűbb a megrendelést postautalványon már most megtenni, mert a folyton fokozódó mennyiségű megrendelések a beérkezés sorrendjében fognak elintéztetni.*

Számtan polgári és felsőbb leányiskola I és II. osztálya számára. A Szent-István-Társulat pályázatán díjat nyert tankönyv. Írták *Ember Károly* a budapesti kir. kath. tanítónőképző-intézet igazgató-tanára és *Kovács Pál*. Második javított kiadás. — Kiadja a Szent-István-Társulat. — Ára 1 korona 40 fillér.

Számtan és mértan polgári és felsőbb leányiskolák III. és IV. osztálya számára. Az előírt tantervnek megfelelően írták: *Ember Károly* és *Kovács Pál*. A Szent-István-Társulat pályázatán díjat nyert tankönyv. II. rész. Második kiadás. Kiadja a Szent-István-Társulat. Ára 1 korona 40 fillér.

A Szent-István-Társulat tankönyv-pályázatán díjat nyert számtani tankönyvek s már ez a körülmény is kifejezi, hogy egy az első mint a második rész úgy tárgyi, mint módszertani szempontból teljes mértékben kielégíti a szakferfiak igényeit. A számtanítás nehézségeit szerencsésen átúzi le a kézikönyv. Módszere könnyen vezeti a tanulót a számfogalmak és számolási módok megismerésére, úgy hogy megszeretteti a számitan és mértan tanulását. Példái fokozatosak s a polgári és felsőbb leányiskolai tanuló értelmi fokát, ismeretkörét és életvilágát nemcsak hogy túl nem lépik, hanem szigoruan ebből, mint legmegfelelőbb tárgykörből vannak merítve. Nem a számolási elméletet, hanem a szó teljes értelmében vett gyakorlati számtanítást szolgálja a két tankönyv. Tanári tiszteletpéldányokat kívánatra szivesen küld a kiadó Szent-István-Társulat.

Új tótnyelvű imádságos könyv. P. *Daubner* Alajos, a hitbuzgalmi irodalom jövevű művelője tót anyanyelvű honfitársainak számára új imakönyvet írt. Jézus szentséges Szívének kultuszát szolgálja e könyvcske s szép imádságokat tartalmaz a szent Szív ünnepésének és imádságának minden alkalmára. Közismert

dolog lévén, hogy a nemzetiségi igazgatók hazánk tót nyelvű lakosságát minden elképzelhető eszközzel, még az imádságos könyvek és ájtatos olvasmányok segítségével is a pánszlávizmus karjaiba igyekeznek terelni, minden jó magyar támogatására és terjesztésére méltan tarthatnak számat azok a tótnyelvű könyvek, melyek a vallás szent ügyét nem igyekeznek összekötni hazafiatalan törekvésekkel. A Szent-István-Társulat sokat áldoz ilyen munkák kiadására. Nála jelent meg P. *Daubner* Alajosnak ez a *Mesiae božského srdca Ježišovo* című imakönyve is. Ára 50 fillér. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállít s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

Kegyelet. A budapesti VI. kerületi állami tanító-nőképzőintézet tanári testülete 1908. évi június hó 18-án délelőtti 10 órakor az intézet helyiségeiben érdeemes és felelhetetlen igazgatója, néhai *Peres Sándor* emlékeztetének ünnepélyt rendezett. Emlékbeszédet tartott *Kirchnerné Petraschewics Mária*. A beszéd végével a megboldogult arcképét leleplezték.

A Regnum Marianum Egyesület július 3-án délelőtti kilenc órakor tartja meg Budapesten (VII., Damjanich-utca 50. sz.) gróf Mailáth G. Károly erdélyi püspök előöklete alatt VII. Országos Mária-kongregációi értekezletét, melynek tárgysorozata a következő: 1. A kongregáció a keresztény világnézet kialakításának szolgálataiban. Előadó: *Komócsy István* vallásanár (Pécs). 2. A gyakori szentáldozásról. Előadó: *Csúcs István* vallásanár (Székesfehérvár). 3. A magistrátusról. Előadó: *Nagy Lajos* vallásanár (Budapest). 4. Mit várunk a kongregációtól? Előadó: *Górcsoni Dénes* főreáliskolai tanár (Budapest). 5. Indítványok. (Az indítványok június 10-ig írásban küldendők el a R. M. címére.)

Pályázat az Eötvös-alap gondnoki állásra. A miniszter *Józsa Mihály* gondnokot kérelmére felmentette állásától. Új gondnokot kell választani, melynek javadalmazása: A gondnoknak teljes ellátáson (4 szobás lakás, ételmezes, mosás, világítás, fűtés) kívül évi 1600 korona, a gazdasági felügyeletet gyakorló gondnoknének ugyan csak teljes ellátáson kívül évi 400 korona fizetése lesz. Ha azonban a közgyűlés választása olyanra esnék, akit iskolafentartója teljes fizetésének meghagyásával a közgyűlés választása után a Tanítók Ferenc József Házának gondnokául kirendelne, az Eötvös-alaptól az illető készpénzfizetésre, úgy mint eddig, ezután sem számíthatna. A gondnok gyermekeit 16 éves korukig az Eötvös-alap teljes ellátásban részesíti, a 15 éven felüli nem kereső családtagok teljes ellátásukért évi 240 koronát fizetnek. Pályázatok június hó végéig küldendők el az Eötvös-alap elnökségéhez.

Füü-internátus Székesfehérvárott. Már ötödik éve működik áldásos eredménnyel a középiskolai Szent-Imre-konviktus, a katolikus magyar ifjúság vallás-erkölcsös, hazafias, tudományos nevelése terén. Akik tudják, mennyi rútv veszedelemnek lehet zsákmánya az ifjú harmatos lelke, ha a családi körből távozva kellő felügyelet nélkül él, azok tudják mérlegelni, mily megbecsülhetetlen szolgálatot tesz egy ily intézmény a nevelés ügyének. A Szent-Imre-konviktusban (nagy udvar, játszótér és park) 32—35 növendék kap teljes ellátást évi 700 koronaért. Az intézet élén egy igazgató és egy prefektus áll. A jelentkezések lehetőleg azonnal eszközözendők. Részletes felvilágosítással szivesen szolgál az intézet igazgatósága. (Székesfehérvár, Széchenyi-utca.)

Szerkesztői üzenetek.

W. J. Az ajánkozásra vonatkozó hirdetést áttettük a kiadóhivatalhoz. — R. J. Még ilyen eset nem fordult elő. Mi azt tartjuk, hogy az előző szolgálati éveket be fogják számítani. — Sz. Z. Közzétettük. — R. J. Köszönet az értesítésért. — E. J. Intézkedünk. — O. A. Bármilyen hirdetést a kiadóhivatal intéz el. — ifj. O. J. Levélben feleltünk. — H. M. Folyamodhatnak támogatásért a vallásalaphoz. A kérvény a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz intézendő. — J. K. Levélben feleltünk. — M. J. Az érdekes közlemény jónak fig. Levelet írtunk. — A. K. Szegeden kath. tanító-nélképzőintézet van szerzetesnők vezetése alatt. — H. B. Az iskolai bizonyítványt az osztálytanító állítja ki, de a plébános igazgató is aláírja és pecséttel látja el. — Többeknek. A fizeteskiegészítés és korpótlék ügyében készsággal adunk felvilágosításokat, de a minisztériumban a felterjesztett kérvények elintézésének módjáról felvilágosítást nem szerezhettünk, valamint nem szorgalmazhatjuk az elintézéseket sem. — G. J. Az iskolafentartónak az 1907. XXVII. t.-c. módot ad arra, hogy a tanító járandóságát az állami tanítókéval egyenlő összegre kiegészítse. A 14. §-sa kimondja, hogy ilyen esetben az állam nem vonja el az előbb kiutalt államségélyt.

Felölös szerkesztő: Ember Károly.

Kérem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A bakabányai (Hont m.) róm. kath. kántori (tisztviselő) kántori állásra *július 29-ig* pályázat hirdettük. Jövedelme: 1. Készenpenzen 310 kor. 2. Temetések után 270 kor. 3. Különféle más forrásokból 123 kor. 4. Hármiszobás lakás. Magyar és tót nyelv föltétlen bírása szükséges. Pályázatok a bakabányai róm. kath. plébániahivatalra címzendők. 150 2-2

A rakovici róm. kath. új iskolánál két tanítói állásra pályázat hirdettük *július 19-ig*. Fizetése 800 korona államségély, 200 kor. hitközségtől, lakás és kert. Kötelessége a kijelölt osztály vezetése és az ismétlősök tanítása. Jóravaló házas tanerők előnyben részesülnek. Az állást szept. 1-ére kell elfoglalni. 162 1-1

A binői (Nádás hitközségi) r. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettük. Javadalom: kétszobás lakás, konyha, kamara, istálló; 602 öölnyi kert, 808 öölnyi rét, 1 hold 598 öölnyi szántóföld, 61/2 pozsonyi mérő háza, 20 pozsonyi mérő rozs, 14 méter dongorfa (szatmári), tandíj mindennapi tankötelesektől 200 kor., ismétlő iskoláért 20 kor., templomi segély 63 kor., község pénztárából 116 kor. (igérve hozzá 149 kor.), stóla-jövedelem 110 korona. A pályázati kérvények *július 25-ig: Plébániahivatal Nádás (Pozsonyi m.)* címre intézendők. A választást Binőcen *július 26-án* délután a pályázók személyes jelenlétében fogjuk megtartani. Az

állás szeptember 1-én foglalandó el. Tót nyelv ismerete megkívántatik. 158 1-2

Egri érseki megye.

Szabolcs-bercei róm. kath. kántortanítói állomás lemondás folytán megüresedvén, betöltése céljából az iskolaszék *július hó 14-ikének* délelőtti 10 órájára pályázatot hirdet. Javadalom: lakás 3 szobával, konyha, kamara, pince, istálló, 2 vékásnyi kert. Törzsszűrés: 1200 korona. Fizeti az iskolaszék havi előleges részletekben, 50-60 korona stolaris jövedelem. Kellően felszerelt pályázati kérvények alólírott egyházi elnökhöz intézendők. Személyes megjelenés előnyös. Az állomás elfoglalandó *l. é. augusztus 1-en. Szégyényi Jenő*, iskolaszéki elnök. 165 1-1

Győri püspöki megye.

A rábakecöli róm. kath. osztálytanítói állásra hirdetett pályázat *július 10-ig* meghosszabbították. Pályázóknak a kántorságban segédkezni kell. *Iskolaszék*. 152 2-2

Kassai egyházmegye.

A hejcei róm. kath. kántortanítói állás javadalma: két szoba, konyha, kamra és mellékeületekből álló lakáson kívül van 14 k. hold és 1116 ööl jókárban levő földje (1908 szept. 1-ig bérben); párhér címen kb. 7 régi köböl rozs; alapítv. szentmisék után 25 kor. 24 fillér; mustválság címen kb. 56 kor.; stóla kb. 40 kor.; elvesztett párhér kárpótlás a templom pénztárából 17 kor. 74 fill.; tandíj 100 kor.; államségély 283 kor.; vilmányi elvesztett kántori javadalmak pótlására 50 kor. Ezen kívül az 1907. évi XXVII. t.-c. értelmében kérni fogja a hitközség az 1000 koronáig való kiegészítéshez szükséges államségélyt is. Választás *l. é. július hó 21-én* d. e. 10 órakor fog megtartani. Személyes megjelenés ajánlatos. Unoköltségre a pályázók nem számíthatnak. Kérvények a hejcei (Abau-Torna vm.) róm. kath. plébánia címére *július hó 15-ig* beküldendők. 166 1-1

Nyitrai püspöki megye.

A péresi (Trencsén m.) róm. kath. hitközségi kántortanítói állomásra választás *július 9-én*. Jövedelme: kántoriakban 254 kor. 30 fill. tanítói 184 kor. 80 fill., államségély kérésre 439 kor. 10 fill. Ezen kívül be nem számítható jövedelem 376 kor. 40 fillér és egyéb intézkedésig évi 100 korona püspöki segély. *Benyák József* viszevecsányi plébános. 164 1-1

Pécsi egyházmegye.

Szakacs községben (Tolna m.) az újonnan létesített róm. kath. óvodához okl. óvónő keresetetik. Évi fizetése községtől és államségélyből 600 kor., dajkatartásra 240 kor., lakásul két szoba, egy konyha, élezkamra, pince. Dajka lakása egy szoba és az óvónővel egy közös konyhája van. A dajka alkalmazásához az iskolaszék jóváhagyása szükséges. Pályázati határidő *l. é. július hó 15.* A megválasztott az állás elfoglalásáról értesíttetni fog, mely időtől fizetése is folyósítottatik. *Vilkovics Ferenc* plébános, iskolaszéki elnök. 157 1-1

A baranyaháni plébániához tartozó nagybodolyai kántortanítói állásra az iskolaszék *július 12-iki* határidővel pályázatot hirdet. Javadalom: 1. Lakás. 2. A hitközségtől 986 K. 3. A pdlitikai községtől 114 K. 4. A főhercegi bellyei uradalomtól 8 pozsonyi mérő kétszeres, melynek értéke kb. 51 K. 36 fill. és 8 K. 40 fill. készpénz. 5. A hitközségtől 6 ööl keményfa 120 K. értékben. 6. 8 k. hold és 279 ööl szántóföld 227 K. 48 fill. évi

jövedelmi értékkel. 7. 1 hold és 7558 □ól rét haszon-
elvezete 30 K. 52 fill. Az 1537 K. 76 fill. jövedelemből
tisztán kántori 684 K. 64 fill. Stóla nines, csak bucsuz-
tatásért jár különdij. Magyarul és horvátul jól tudó ok-
leveles tanítók pályázhatnak csak. Próbaenkítés kívá-
natos. Kötelmei: a tanítói teendőkön kívül az összes
öt helyben szokásos kántori teendők. A folyamodványok
Baranyabánya küldendők. Az állás július 25-ig föllet-
lenül elfoglalandó. 160 1-1

Szombathelyi egyházmegye.

A Felsőszélestei kántortanítói állás július 12-én
fog betöltetni. Javadalmazás díjével szerint és 354 kor.
államsegély. Személyes megjelenés önköltségen szükse-
ges. Kérvények július 10-ig Varga György plébános
Röpceszentgyörgy, (Vas m.) p. Hegyfalva küldendők.
163 1-1

Székesfehérvári egyházmegye.

Etyek római kath. iskola I. osztály tanítói állásra
pályázat hirdetik. Javadalom: 700 kor. rendes, és
264 kor. államsegély, 4 méter kemény hasábfu egy
butorozott szoba. Kántoriakban jártasok előnyben része-
sülnek. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó. Kérvé-
nyek római kath. iskolaszékhez Etyek (Fejér m.) inté-
zendők. 161 1-2

Váci egyházmegye.

Cserhátsurány (Nograd m.) római kath. elemisko-
lánál ujonnan szervezett tanítónői állásra pályázat hir-
dették. Javadalma: 900 korona államsegély, más for-
rásból 100 korona. Egy szoba konyha, eléstárból álló
lakás, kis kerttel. Kötelessége: vallásérkölesös nevelés,
az iskolaszék által kijelölt osztályok vezetése, külön-
díjazás nélkül a leány tanulókat kézimunkára tanítani,
leány ismétlőkkel hetenként kétszer ismétlő oktatást
tartani. Kérvények Iskolaszéknek küldendők július hó
5-ig. Nikiss István kántortanító. 159 1-1

Tápiósüly (Pest m.) község római kath. iskolaszéke
jelés képzettségű jó katolikus érzelmű népiskolai taní-
tónőt keres július 21-ig. Fizetése 1000 korona és 160
korona lakdíjra és kertilletményre. Ismétlőt — kerté-
szetet — kézi munkát tornát külön díj nélkül tanít.
A választás ministeri jóváhagyás után lesz végérvényes.
167 1-1

Ritka alkalom! A könyvpiacról teljesen elfogyott
Cantu Cézár remek világtörténelme 18 szép félvászon-
kötésben feleáron, 50 koronáért kapható. Cím a kiadó-
hivatalban. 157 2-3

Római kath. okl. tanítót keresek, ki fiammal jövő
tanévben az elemi népiskola negyedik osztályát elvé-
gezné. Fizetése: mosáson kívül teljes ellátás és havi
40 kor. készpénz. Az állás esetleg most július elsején
is elfoglalható. Zarándy Zoltán jegyző Szilbácson.
154 2-2

ELFOGYÓFÉLBN

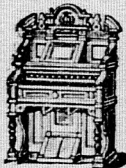
van az oly nagy keresletnek örvendő b. e. Csima
István 16kántor által összeállított, az egész or-
szágban ismeretes 253 válogatott szép orgonakisé-
retű gyászmise-énekgyűjtemény. Míg az új kiadás megjele-
nik, az eredeti 8 korona ár helyett 5 koronáért
kapható a szerző özvegyénél Kiskunfélegyházán.
Az új kiadás ára ismét 8 kor. lesz. 148-5

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolesőben szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 11/B (Tisztviselőtelep.)

Pedálos harmoniumok mindkét rendszer szer-
int és minden nagyságban pontos or-
gona-méretekkkel templomok, szeminarium-
mok részére és mint gyakorló orgonák.
Bérmentes szállítás az utolsó vasuti állomásig.
Tanároknak s lelkészeknek különös
százalékengedmény. Árjegyzék ingyen
és bérmentre. Részletfizetés engedé-
lyezve. 796

Részletes tanmenet

(kész tananyagbeosztás és órarend) a római kath.
püspöki tanterv alapján az I és II tanítási iskola
számára. Megrendelhető megjelenésig (július 1-ig)
4 korona előfizetési, azután 5 korona bolti
áron. A tanmenet készítéséhez csinos nyomtat-
ványfüzet a VI. osztály számára 2 korona,
a IV. osztály számára 1.80 korona, a III. osztály
számára 1.60 korona, a II. osztály számára
1.40 korona, az I. osztály számára 1 korona,
az Államsegély-kérvény és mellékletei
2 korona, a Népművelési Egyletek Szer-
vezése 1 korona előleges beküldése mellett

Gyerkcs Mihály igazg.-tanítónál Székelyudvarhely.

712

Elismert csak elsőrangú műrecek a valódi

ZIMMERMANN-féle

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi célokra.

Tanároknak részletfizetésre megegyezés szerint.

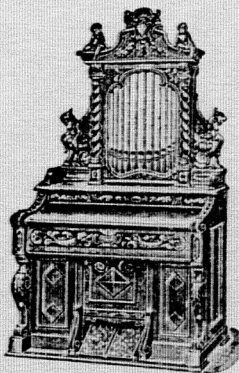
Nagyon ajánlatos külön-
legesség:

ZIMMERMANN-féle
iskolaharmoniumok
170, 190 és 220 K.

Képviseelő Ausztria-Magyar-
ország részére:

HÖRL NÁNDOR
POZSONY,
Ventur-utca 24.

Képes árjegyzék ingyen.

Különlegesség! 456 Különlegesség!

Valódi elsőrendű külföldi

□□□□ Pianinót □□□□

= közepárakban szállít =

Pozsony, Ventur-utca Hörl Nándor 24.

A Szent-István-Társulat kiadásában megjelent MEGYEI FÖLDRAJZOK

- Győrffy János és Tárnai Andor.* Földrajzi előismeretek. Abauj-Torna vármegye rövid földrajza. Megyei színes térképpel. Köve 52 fillér.
- és *Kiss Illébert.* Földrajzi előismeretek. Arad vármegye rövid földrajza. Arad vármegye színes térképével. Kötve 40 fillér.
- és *Szekély Károly.* Földrajzi előismeretek. Baranya vármegye földrajza. Baranya vármegye színes térképével. Kötve 40 fillér.
- és *Kiss Illébert.* Földrajzi előismeretek. Bars vármegye földrajza. Bars vármegye színes térképével. Kötve 40 fillér.
- és *Szentkereszty Tivadar.* Földrajzi előismeretek. Bihar vármegye és Nagyvárad város rövid földrajza. Bihar vármegye színes térképével. Kötve 56 fillér.
- és *Lehotzky József.* Földrajzi előismeretek. Borsod vármegye rövid földrajza. Borsod vármegye színes térképével. Kötve 52 fillér.
- és *Hámori Márton.* Földrajzi előismeretek. Csongrád vármegye rövid földrajza. Csongrád vármegye színes térképével. Kötve 52 fillér.
- és *Paulovits Alajos.* Földrajzi előismeretek. Fejér vármegye rövid földrajza. Fejér vármegye színes térképével. Kötve 40 fillér.
- és *Greges Kálmán.* Földrajzi előismeretek. Győr vármegye és Győr város rövid földrajza. Győr vármegye színes térképével. Kötve 40 fillér.
- és *Szabó Sándor.* Földrajzi előismeretek. Háromszék vármegye rövid földrajza. Háromszék várm. színes térképével. Kötve 40 fillér.
- R. Fuscik László.* Földrajzi alapfogalmak és Jász-Nagykun-Szolnok vármegye leírása. Színes megyei térképpel. 2. kiadás. Kötve 32 fillér.
- Fóth Lajos.* Nógrád vármegye földrajza. Nógrád vármegye színes térképével. Kötve 36 fillér.
- Győrffy János és Zelliger Arnold.* Földrajzi előismeretek. Nyitra vármegye rövid földrajza. Nyitra vármegye színes térképével. Kötve 40 fillér.
- Földrajzi előismeretek. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és Budapest székesfőváros rövid földrajza. Pest vármegye színes térképével. 2. kiadás. Kötve 48 fillér.
- Győrffy János és Zelliger Arnold.* Földrajzi előismeretek. Pozsony vármegye és Pozsony város rövid földrajza. Pozsony vármegye színes térképével. Kötve 48 fillér.
- Gondos József.* A Szülőhely és Somogy vármegye földrajza. Somogy vármegye színes térképével. 3. kiadás. Kötve 48 fillér.
- Győrffy János és Hámori Márton.* Földrajzi előismeretek. Torontál vármegye rövid földrajza. Torontál vármegye színes térképével. Kötve 40 fillér.
- Barabás György.* Földrajz a vasvármegyei népiskolák III—VI. oszt. számára. 12. kiadás. Vas vármegye színes térképével. Kötve 48 fillér.
- Gubicza Lajos és Győrffy János.* Földrajzi előismeretek. Veszprém vármegye rövid földrajza. Veszprém vármegye színes térképével. Kötve 40 fillér.
- Éles Károly és Győrffy János.* Földrajzi előismeretek. Zala vármegye rövid földrajza. Zala vármegye színes térképével. Kötve 32 fillér.
- Győrffy János és Hámori Márton.* Földrajzi előismeretek. Zemplén vármegye rövid földrajza. Zemplén vármegye színes térképével. Kötve 40 fillér.

Sajtó alatt van és augusztus hóban jelenik meg:

- Dróczy Gyula és Győrffy János.* Hont vármegye rövid földrajza.
- Győrffy János és Zelliger Arnold.* Komárom vármegye rövid földrajza.
- és *Zelliger Arnold.* Szabolcs vármegye rövid földrajza.

A földrajzok mind képekkel vannak illusztrálva. Megismerés és bevezetés céljából kívánatra ingyen és bérmentve küldünk mutatványpéldányt.

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT
könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t.
Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28.